

Cultuur@CruyffCourts

MONITOR 2019-2021

SAMENVATTING EINDRAPPORTAGE LKCA

ACHTERGROND

Het innovatieve project Cultuur@CruyffCourts biedt culturele activiteiten aan op Cruyff Courts om zo kinderen van 8 tot 15 jaar kennis te laten maken met cultuur. Met als doel om de drempels te verlagen voor cultuurdeelname door kansarme(re) kinderen, met name die uit gezinnen met weinig geld.

Het totale rapport geeft inzicht in de bevindingen van betrokkenen bij de pilotprojecten Cultuur@CruyffCourts uitgevoerd in 2019, 2020 en 2021. De pilots vonden 37 keer plaats op Cruyff Courts in 12 provincies en 6 keer op een Special Court bij het speciaal onderwijs. Om tot deze inzichten te komen interviewde LKCA 51 betrokkenen. Cultuur@CruyffCourts is een initiatief van het Jeugdfonds Sport en Cultuur (JFSC) en de Cruyff Foundation.

De onderzoeksresultaten berusten op drie pijlers:

- 1 Een digitale vragenlijst voor alle betrokkenen**, zoals coördinatoren van het lokale of provinciale Jeugdfonds, lokale producers (centrale organisatoren van het programma), intermediairs (degenen die voor een gezin de aanvraag kunnen doen bij het Jeugdfonds), workshopdocenten, samenwerkingspartners uit welzijn en gemeenteambtenaren.
- 2 Individuele interviews met betrokkenen**, zoals coördinatoren van het Jeugdfonds, lokale producers, workshopdocenten, enkele gemeenteambtenaren en welzijnsmedewerkers. De interviews werden afgenomen middels de 'narratieve interviewmethodiek', waarbij de nadruk ligt op het laten vormen en vertellen van een verhaal vanuit het perspectief van de ondervraagde, door het gebruik van open vragen.
- 3 Een focusgroep-bijeenkomst met beleidsmedewerkers van diverse gemeenten.**

Van de volgende gemeenten zijn gegevens verzameld: Almere, Arnhem, Apeldoorn, Beverwijk, Breda, Capelle a/d IJssel, Den Bosch, Ermelo, Haarlem, Heerenveen, Hilversum, Hoogezand, Kampen, Katwijk, Maastricht, Middelburg, Renkum, Roermond, Rotterdam, Schiedam, Tiel, Uden, Utrecht, Venlo, Vlissingen, Waalwijk, Zaanstad.

Ingevulde vragenlijsten 2019	32
Ingevulde vragenlijsten 2020 - 2021	28
Aantal afgenomen interviews 2019	29
Aantal afgenomen interviews 2020 - 2021	22
Aantal C@CC's die bevroegd en geobserveerd zijn voor het onderzoek	27

DOELSTELLINGEN

PROGRAMMA

CULTUUR@CRUYFFCOURTS

- Bouwen aan de naamsbekendheid van het Jeugdfonds Sport en Cultuur
- Meer kinderen van 8-15 jaar kennis laten maken met cultuur
- Verlagen van drempels voor cultuurdeelname bij kansarme(re) kinderen
- Inzicht krijgen in verduurzaming Cultuur@CruyffCourts
- Kennis vergaren over de werkzame elementen van het programma; wat werkt er goed en wat kan beter?

Diagram respondenten 2019

Wat is voor jou de belangrijkste doelstelling van C@CC?

32 antwoorden

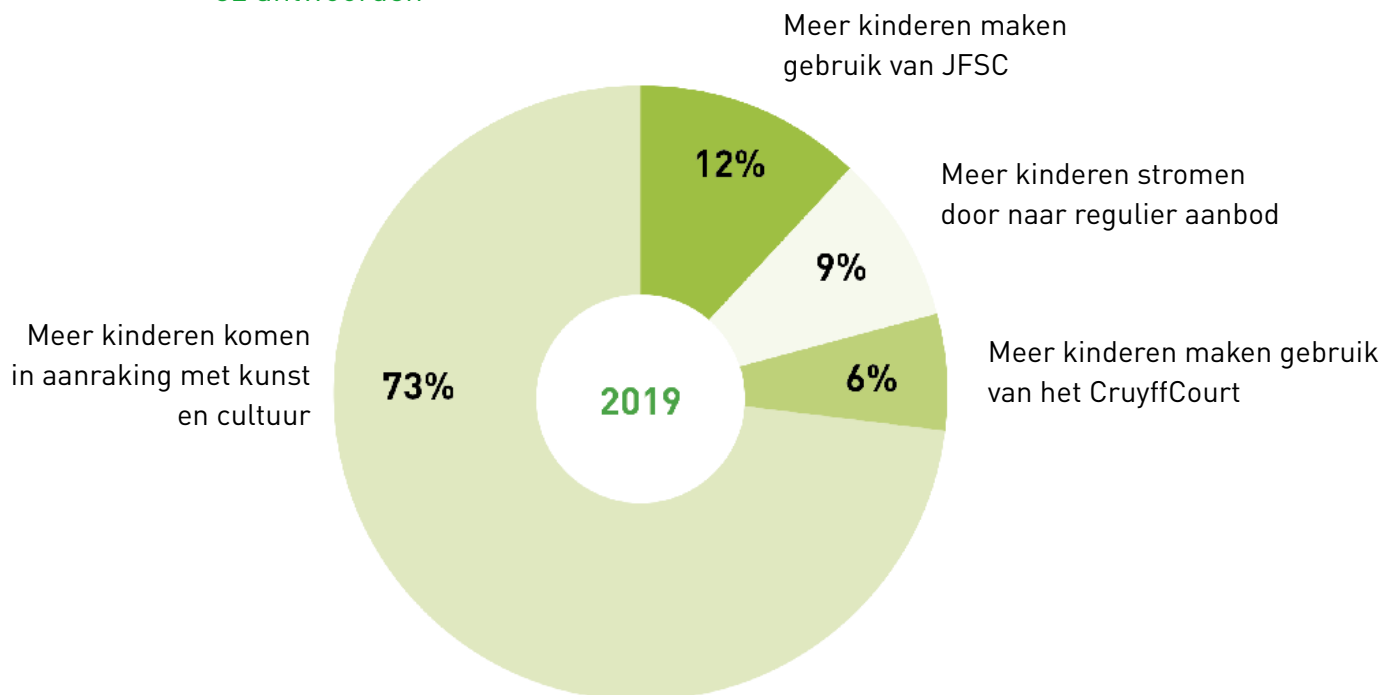
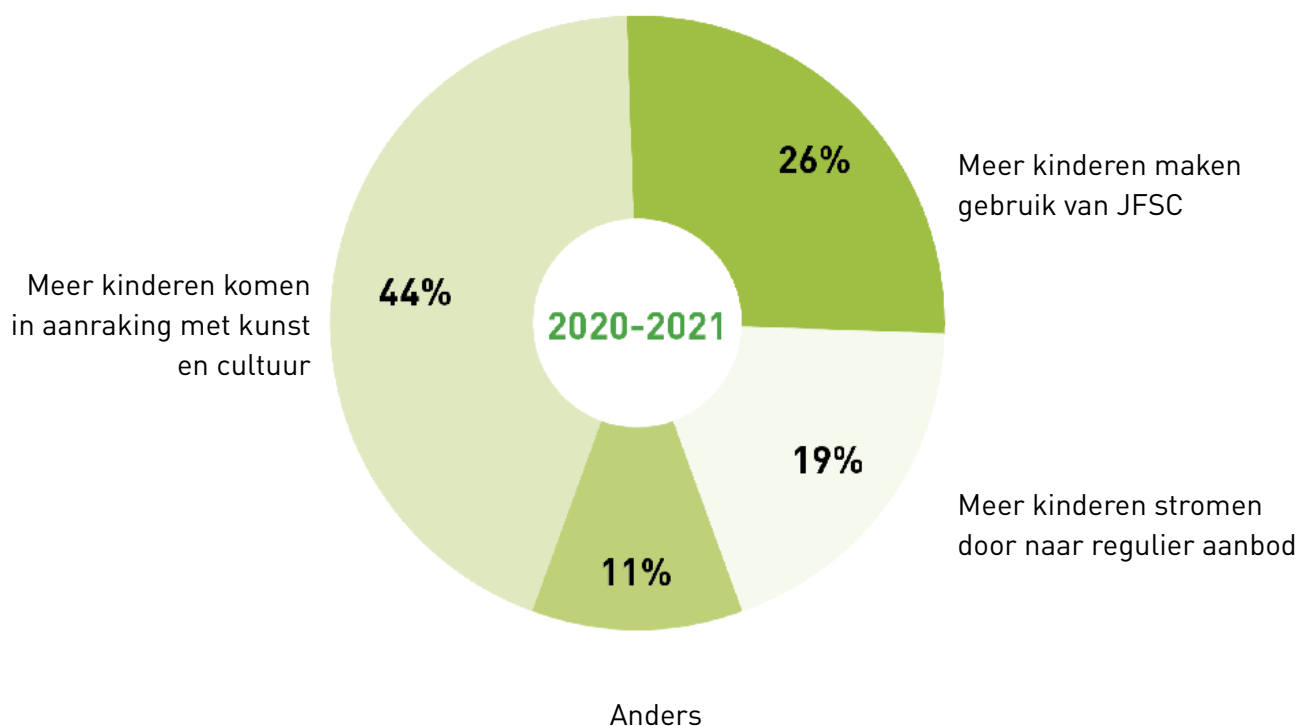

Diagram respondenten 2020-2021

Wat is voor jou de belangrijkste doelstelling van C@CC?

28 antwoorden

BELANGRIJKSTE OPBRENGSTEN

- 4000 kinderen hebben kennisgemaakt met cultuur
- Nieuwe samenwerkingsverbanden zijn tot stand gekomen
- Het ontstaan van nieuw (regulier) aanbod
- Een verbeterde naamsbekendheid van het Jeugdfonds
- Inzicht in acties die bijdragen aan verduurzaming van Cultuur@CruyffCourts
- Verkregen inzichten in hoe drempels voor cultuurdeelname te verlagen voor kansarme(re) kinderen

Naast dat kansarme(re) kinderen laagdrempelig kennis maken met cultuur zien we nieuwe samenwerkingen ontstaan. Zestig procent van de respondenten geeft aan dat het activiteitenaanbod tot stand is gekomen in samenspraak met diverse partners. Als partners worden onder andere genoemd; zelfstandige kunstdocenten, het Jeugdfonds Sport en Cultuur, Cruyff Court coaches, intermediairs, centra voor de kunsten en scholen.

In Zaandam heeft Cultuur@CruyffCourts als katalysator gefunctioneerd voor een duurzamere samenwerking tussen diverse partijen:

“De scholen zijn heel enthousiast over de jeugdwerkers. Fluxus, de gemeente, iedereen is vol lof. We hebben het project ook gebruikt om Stichting Leergeld en mensen van de gemeente uit te nodigen. Zo vergroten we ons netwerk. Ook op hoger niveau is dat goed gelukt, zoals zo’n wethouder die vandaag nog even langskomt. Aan alle kanten werken we samen aan zichtbaarheid en om het project verder te brengen.”

Het aantal kinderen dat is bereikt met Cultuur@CruyffCourts varieerde per keer en per Court behoorlijk. De ene keer kwamen er 6 kinderen, een volgende keer 50. In totaal zijn bijna 4000 kinderen bereikt, evenredig verdeeld over jongens en meisjes.

DE IMPACT VAN CORONA

Het moge duidelijk zijn dat de komst van beperkende maatregelen door corona in 2020 en 2021 een bemoeilijkende factor was. Zowel in de digitale vragenlijst, als in de afgenomen interviews is door velen benadrukt dat werving bemoeilijkt werd door coronamaatregelen. Men was soms angstig om te veel ruchtbaarheid te geven aan C@CC, omdat men een te grote opkomst vreesde en het samenklonteren van ouders. We vatten hieronder puntsgewijs samen wat de gevolgen waren van coronamaatregelen op de voorbereiding en uitvoering van Cultuur@CruyffCourts:

- Planning werd bemoeilijkt door steeds veranderende maatregelen
- Soms ontstond er concurrentie met andere events die ook juist in coronatijd voor kinderen georganiseerd werden, met name in de zomervakantie
- PR werd bemoeilijkt/beperkt: geen samenscholing, 1,5 meter afstand houden e.d.
- De beschikbaarheid en bereidheid van scholen kwam onder druk te staan
- De mogelijkheden tot samenwerken met andere partijen werd bemoeilijkt
- Er mochten nauwelijks of geen bezoekers (niet-deelnemende kinderen en ouders) aanwezig zijn
- De zichtbaarheid en bekendheid van Cultuur@CruyffCourts werd daardoor beperkt

SPECIAL COURTS

Naast Cruyff Courts in woonwijken, realiseert de Cruyff Foundation ook Cruyff Courts bij instellingen en scholen voor kinderen met een beperking. De insteek van deze pilots was om leerlingen in aanraking te laten komen met cultuur en zodoende interesse aan te wakkeren. Er vonden in 2019, 2020 en 2021 zes edities plaats in Apeldoorn, Ermelo, Arnhem en Lichtenvoorde.

Bevindingen

De belangrijkste bevindingen die naar boven komen in relatie tot Cultuur@CruyffCourts op Special Courts zijn de volgende:

- Tijd vrijmaken om leerlingen van te voren te informeren en te enthousiasmeren.
- Continuïteit in programmering en workshopdocenten is wellicht nog essentiëler voor deze doelgroep dan op reguliere Courts (verandering is moeilijk te hanteren voor veel van deze kinderen).
- Groepsgrootte maakt veel uit; kies voor kleine groepen.
- Maatwerk is een belangrijke sleutel tot succes, vooral als het gaat om keuzes voor workshops. Inventariseren van gevoeligheden en voorkeuren van kinderen is nuttig.
- Zelfs al maakt het Special Court deel uit van het schoolplein, het creatief of artistiek bezig zijn in de openbare ruimte (buiten) was voor veel leerlingen een brug te ver. Het voelde niet veilig. Daarom kozen sommige lokale producers om die activiteiten naar binnen te halen.
- Kennismaking introduceren: leerlingen bekend maken met de diversiteit aan culturele activiteiten die zij zonder C@CC nooit hadden ontdekt. Vooral het bewustwordingsproces triggeren: er is zo veel cultuur om ons heen en ook cultuur die jou (als leerling) aanspreekt.
- Leerlingen ervaren dat cultuurmaken of cultuurdeelname een positieve bijdrage heeft op zelfvertrouwen. Het zet aan tot zelfreflectie en stimuleert creativiteit.
- Cultuur@CruyffCourts stimuleert het ontdekken en verder willen ontwikkelen van bepaalde vaardigheden, en dit kan op allerlei domeinen zijn: creativiteit, communicatieve vaardigheden, organisatiekracht; kortom een stimulans om je eigen talent te ontdekken en verder te ontwikkelen.

AANBEVELINGEN VOOR DE TOEKOMST

- Vergroot de naamsbekendheid
 - Bouw aan een PR-plan
 - Werk samen met lokale partners
- Verdiep je in de doelgroep
 - Weet wat er leeft in de wijk
 - Zorg voor een passend aanbod
 - Selecteer een flexibele docent
- Verduurzaam het programma
 - Bespoedig doorstroom, betrek ouders
 - Vereenvoudig de aanmeldprocedure
- Verzamel kennis en monitor voortgang
 - Steek energie in de voorbereiding
 - Stem verantwoordelijkheden af
 - Wissel kennis uit

Het volledige rapport sluit af met aanbevelingen voor de toekomst rondom de voorbereiding en uitvoering van Cultuur@CruyffCourts op facilitair, organisatorisch en inhoudelijk gebied, en enkele specifieke adviezen voor Jeugdfondsen Sport en Cultuur, gemeenten en culturele organisaties. Hieronder lichten we de voornaamste werkzame elementen uit die voortbouwen op de doelstellingen van het programma.

Vergroot de naamsbekendheid

- Bouw aan een PR-plan
- Werk samen met lokale partners

Een goed doordachte PR-strategie, inclusief social media en aankleding van het Cruyff Court kan bijdragen aan de naamsbekendheid. Ondanks dat de promotiematerialen en kick-off bijeenkomsten succesvol zijn, kan er nog meer geïnvesteerd worden in promotie door middel van filmpjes, crew T-shirts en certificaten van deelname. Het laten verzorgen van hapjes en drankjes op locatie is tevens een middel om de betrokkenheid vanuit de buurt te vergroten. Hiervoor kun je sponsoren in het lokale midden- en kleinbedrijf zoeken.

Ook de samenwerking met lokale (culturele) rolmodellen kan bijdragen aan je naamsbekendheid. Zoek uit wie er in een bepaalde wijk of buurt aanzien heeft onder de kinderen, misschien is er een rapper of voetballer uit de buurt die iedereen kent. De inzet van zo'n rolmodel heeft een aanzuigende werking en geeft het evenement meteen geloofwaardigheid.

Verdiep je in de doelgroep

- Weet wat er leeft in de wijk
- Zorg voor een passend aanbod
- Selecteer een flexibele docent

Verdiep je in de buurt van de locatie van courts, weet wat er speelt en hoe de sociale demografie van de wijk eruitziet.

Veelal spreken de 'urban' activiteiten veel kinderen aan. Ze zijn eigentijds en worden begeleid door docenten die een rolmodel zijn. Meer nog dan het type activiteit is de docent een bepalende factor voor het slagen. Ook traditionelere kunstvormen zoals zingen, schilderen of theater zijn succesvol met de juiste docent. Dit zijn docenten die 'de taal' van de kinderen spreken. Flexibiliteit en goede contactuele vaardigheden zijn voor de lokale producers en docenten van belang, vooral omdat je buiten werkt, in het zicht van de hele wijk

Voor het verder verlagen van drempels kan samenwerking met scholen bijdragen aan het succes. Let wel op dat je op tijd start om contacten te leggen met scholen. Het onderwijs staat onder druk en veel leerkrachten hebben weinig tijd.

Verduurzaam het programma

- Bespoedig doorstroom, betrek ouders
- Vereenvoudig de aanmeldprocedure

De grootste uitdaging binnen deze monitor werd gevonden in het bespoedigen van doorstroom van tijdelijk naar regulier aanbod. Een coördinator uit Rotterdam stelde:

“Doorstroom is vanuit Cultuur@CruyffCourts heel moeizaam, de stap is te groot. Misschien moet je het traject verlengen, met vaker lessen op eenzelfde plek. Je hebt minimaal een half jaar nodig om contacten en vertrouwen op te bouwen... De politieke ambitie is om alle kinderen te bereiken. We bereiken nu 8.500 van de 40.000 kinderen waar het om gaat, dus dat kan écht meer. Dat gaat niet vanzelf. We moeten de intermediairs activeren, het aanbod motiveren en samenwerking zoeken met het sociaal domein en het onderwijs.”

Een belangrijke rol in het mogelijk maken van doorstroom bij deze doelgroep zit hem deels in het enthousiasmeren en informeren van de ouders. Zij dragen de verantwoordelijkheid of hun kind wel of niet doorstroomt naar het reguliere aanbod. Een belangrijke rol is hier weggelegd voor een tussenpersoon die wordt vrijgemaakt om tijdens Cultuur@CruyffCourts ouders aan te spreken op het feit dat zij voor een regeling in aanmerking kunnen komen.

Organiseer – indien mogelijk – een afsluitend moment waarop ouders kunnen zien en ervaren wat hun kinderen gedaan hebben en waarbij ze zich direct kunnen aanmelden voor een vervolgactiviteit (met steun van het Jeugdfonds Sport en Cultuur).

Daarnaast is het belangrijk om te zorgen voor aansluiting van workshops (programma Cultuur@CruyffCourts) op regulier aanbod. Wijk bij programmering niet teveel af van regulier aanbod. En denk ook bij het bevorderen van doorstroom aan het uitdelen van vouchers voor een gratis proefles bij structurele aanbieders in de wijk.

Zorg er voor dat het aanmeldproces bij het lokale of provinciale jeugdfonds zo eenvoudig mogelijk is en geen nieuwe drempel opwerpt. Oftewel, zorg dat de eigen regels van het Jeugdfonds niet belemmerend werken.

Verzamel kennis en monitor voortgang

- Steek energie in de voorbereiding
- Stem verantwoordelijkheden af
- Wissel kennis uit

Een belangrijk aandachtspunt is dat er veel tijd zit in de voorbereidingsfase en het goed afstemmen met elkaar. Juist omdat het gaat om een nieuwe werkwijze met vaak nieuwe samenwerkingspartners. Stel hiervoor voldoende uren (en dus budget) beschikbaar. Een belangrijke tip? Maak vooraf duidelijk wie verantwoordelijk is voor de monitoring van de doorstroom én hoe je dit kunt monitoren.

Creëer ook een leermoment voor feedback en terugkoppeling vanuit stakeholders, dat levert waardevolle inzichten op. In dit proces van kennisuitwisseling, ontstaan nieuwe inzichten en verbindingen.

COLOFON

Cultuur@CruyffCourts Monitor 2019 - 2021
Samenvatting eindrapportage LKCA

Dit onderzoek is uitgevoerd door LKCA in opdracht van het Jeugdfonds Sport en Cultuur

Tekst

Miriam Geerdes-Gazzah en Claudia Marinelli

Onderzoekers

Amalia Deekman
Miriam Geerdes-Gazzah
Fenna van Hout
Claudia Marinelli
Marian van Miert
Josefiene Poll
Zoë Zernitz

Met dank aan alle respondenten voor het invullen van de vragenlijsten en hun medewerking aan de interviews

Uitgever

LKCA
Lange Viestraat 365
Postbus 452
3500 AL Utrecht
030 711 51 00
info@lkca.nl
www.lkca.nl

LKCA wil ervoor zorgen dat iedereen goede cultuureducatie krijgt (op school én in de vrije tijd) en dat iedereen kan meedoen aan culturele activiteiten.

LKCA probeert publicaties zo toegankelijk mogelijk aan te bieden. Neem contact met ons op bij ontoegankelijke informatie via info@lkca.nl.

©LKCA Utrecht, juni 2022

